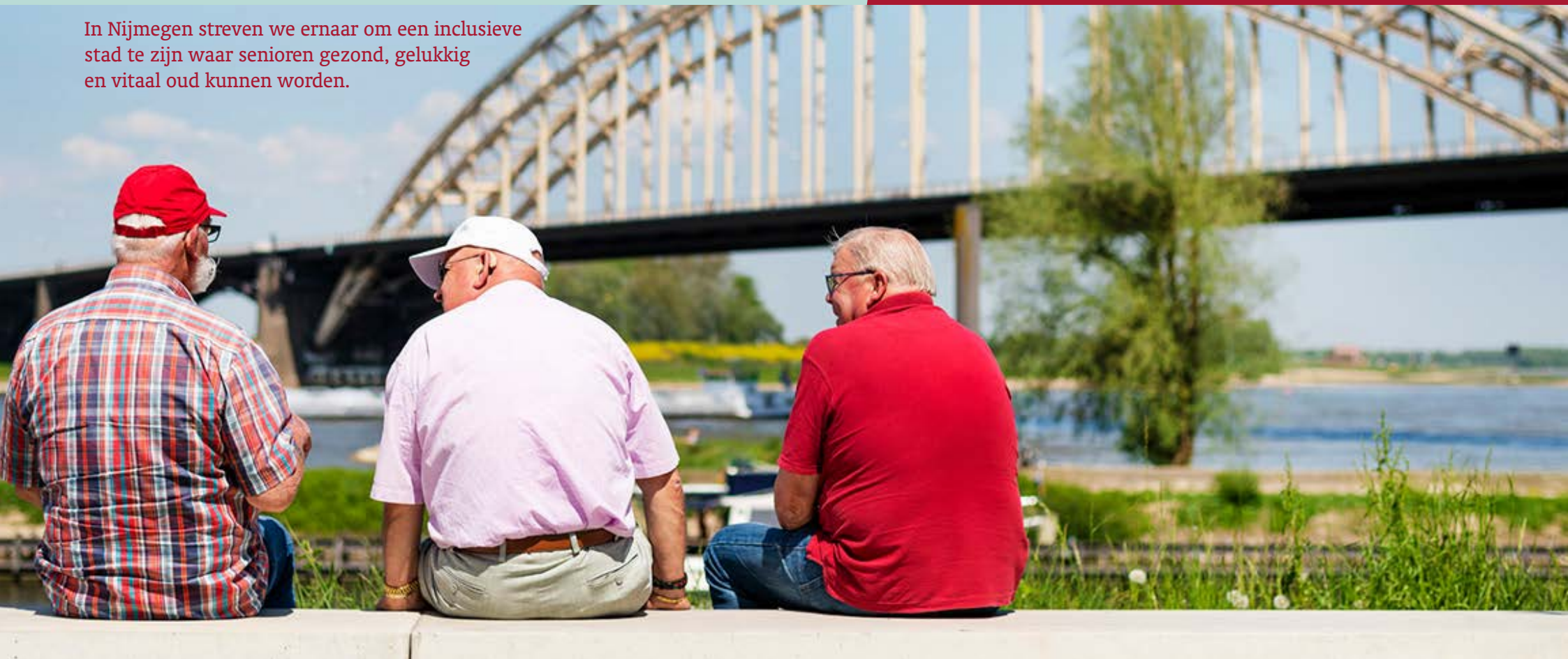
Nijmegen

Uitvoeringsagenda senioren

2025-2027

In Nijmegen streven we ernaar om een inclusieve stad te zijn waar senioren gezond, gelukkig en vitaal oud kunnen worden.

Inhoudsopgave

3 INLEIDING

6 ONZE FOCUS

9 VERBINDING MET ANDERE PROGRAMMA'S, OPGAVEN EN AKKOORDEN

11 1 - VOORBEREID OUDER WORDEN

13 2 - SAMEN OUD WORDEN

15 3 - GEZOND OUDER WORDEN

17 4 - PRETTIG WONEN VOOR SENIOREN

19 5 - MOBILITEIT VOOR SENIOREN

21 6 - PASSENDE GEMEENTELIJKE ONDERSTEUNING

24 BIJLAGE 1: ACTIVITEITEN VOORBEREID OUDER WORDEN

25 BIJLAGE 2: ACTIVITEITEN SAMEN OUD WORDEN

27 BIJLAGE 3: ACTIVITEITEN GEZOND OUDER WORDEN

29 BIJLAGE 4: ACTIVITEITEN WONEN VOOR SENIOREN

31 BIJLAGE 5: ACTIVITEITEN MOBILITEIT VOOR SENIOREN

32 BIJLAGE 6: ACTIVITEITEN PASSENDE GEMEENTELIJKE ONDERSTEUNING

Inleiding

De komende jaren groeit het aantal senioren in onze stad gestaag. Deze senioren willen en kunnen langer zelfstandig blijven wonen, maar dat vraagt om een sterke sociale basis. Een goed welzijn draagt bij aan een prettige oude dag en kan op lange termijn de inzet van zorg verminderen. Preventie speelt hierin een sleutelrol: een gezonde leefstijl, voldoende beweging en sociale verbondenheid vergroten de zelfredzaamheid en verbeteren de levenskwaliteit.

Tegelijkertijd neemt de vraag naar zorg en ondersteuning toe. Veel thuiswonende senioren hebben hulp nodig, terwijl de zorgsector kampt met personeelstekorten en financiële beperkingen. Dit zet de toegankelijkheid van zorg onder druk en zorgt voor onzekerheid bij senioren over de beschikbaarheid van ondersteuning in de toekomst. Informele zorg wordt daarom de komende jaren steeds belangrijker.

De groeiende groep senioren biedt ook kansen. Veel senioren zijn actief, betrokken en willen een bijdrage leveren aan de samenleving, bijvoorbeeld als vrijwilliger, mantelzorger of ervaringsdeskundige. Een sterke sociale basis helpt senioren om grip te houden op hun leven en van betekenis te blijven voor anderen. Dat is niet alleen essentieel voor hun eigen welzijn, maar ook voor de samenleving als geheel.

De uitvoeringsagenda geeft uitvoering aan de volgende ambitie uit de doelenboom in de Nijmeegse stadsbegroting: “Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en actief deelnemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar”.

De uitvoeringsagenda

Om de uitdagingen en kansen te benutten, is deze uitvoeringsagenda opgesteld in samenwerking met senioren en professionals. De focus ligt op wonen, mobiliteit, passende gemeentelijke ondersteuning en voorbereid, gezond en samen ouder worden. We werken integraal en benutten de kracht van senioren, terwijl we tegelijkertijd kwetsbare senioren zo goed mogelijk ondersteunen.

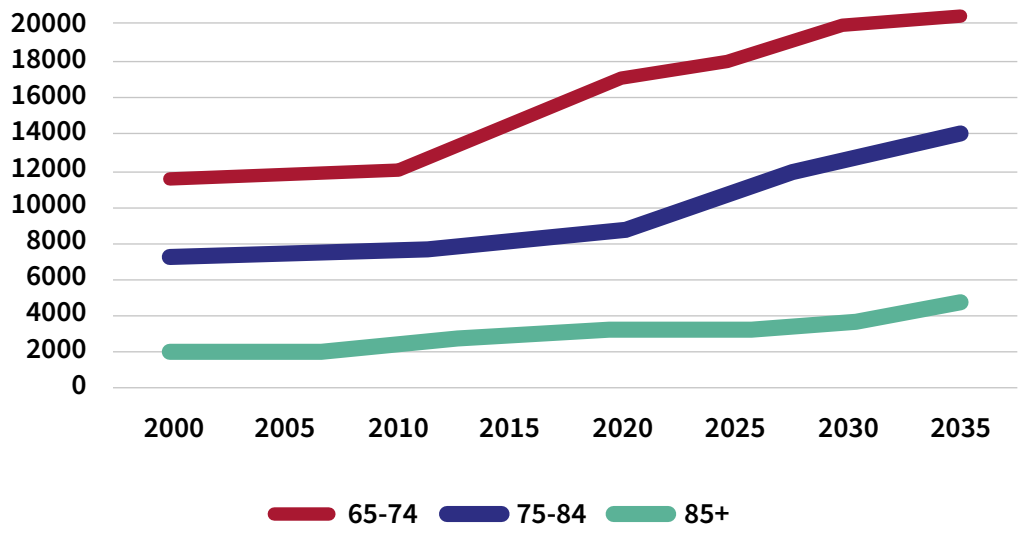
Preventie staat hierin centraal: door in te zetten op welzijn, gezondheid en sociale verbinding kunnen we de druk op de zorg verminderen.

De uitvoeringsagenda sluit aan bij demografische ontwikkelingen, lokaal beleid en landelijke akkoorden zoals het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Senioren (WOZO), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorg-akkoord (IZA), Woonzorgvisie van Nijmegen 2025-2030 en de visie op gezondheid 2040. We bouwen voort op de uitgangspunten uit de kadernota Samen werken, samen sterk van gemeente Nijmegen, waarin de kracht van de sociale basis centraal staat. Dit betekent dat we inzetten op ondersteuning in de buurt, verbinding tussen generaties en samenwerking tussen formele en informele zorg.

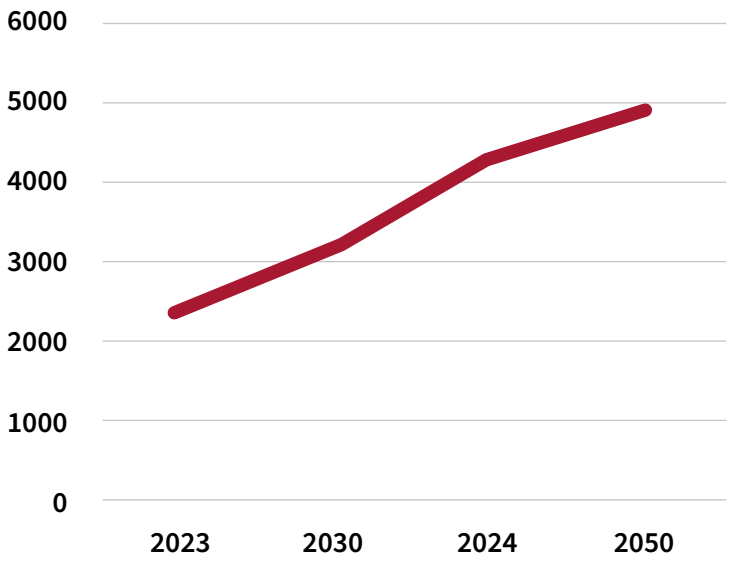
Deze uitvoeringsagenda is een overkoepelende agenda die samenwerking tussen verschillende domeinen zichtbaar maakt en bevordert. Het zorgt voor afstemming en aandacht voor de doelgroep senioren binnen en tussen de betrokken domeinen. Hoewel de agenda integraal van opzet is, heeft het geen sturende rol. Elk domein blijft zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteiten en het borgen van aandacht voor senioren in beleid en uitvoeringsagenda’s. Het bestaande beleid van de afzonderlijke domeinen blijft daarbij leidend. In deze agenda worden de belangrijkste activiteiten voor senioren uitgelicht, maar het geeft geen volledig overzicht van alle initiatieven die de gemeente Nijmegen onderneemt voor senioren in de stad.

Senioren in Nijmegen - Feiten & cijfers

PROGNOSE AANTAL SENIOREN IN NIJMEGEN (2021)

PROGNOSE AANTAL MENSEN MET DEMENTIE IN NIJMEGEN (2024)

LANGDURIG LAAG INKOMEN:
IN 2023 KENT NIJMEGEN

5.800

65-plussers (4700 huishoudens) die minimaal 4 jaar een inkomen tot aan 130% van het minimum hebben.

IN 2024 WAS

17%

van Nijmegen 65 jaar of ouder (21% landelijk)

IN 2022 HAD

12%

van de 65-plussers een migratieachtergrond

In 2024 was 17% van de inwoners van Nijmegen 65 jaar of ouder. De verwachting is dat dit aandeel de komende jaren verder toeneemt. Ook het aantal mensen met dementie in de stad stijgt. In 2023 telde Nijmegen 5.800 65-plussers die al minstens vier jaar leven van een inkomen tot maximaal 130% van het sociaal minimum. Daarnaast had in 2022 12% van de 65-plussers een migratie-achtergrond.

WELZIJN VAN SENIOREN IN NIJMEGEN

10%
van de 65-plussers zijn ernstig eenzaam t.o.v. 9% voor heel Nijmegen (2020)

61%
van de 65-plussers ervaren een goede gezondheid t.o.v. 76% voor heel Nijmegen (2020)

89%
van de 65-plussers zijn gelukkig t.o.v. 87% voor heel Nijmegen (2020)

50%
van de 65-plussers heeft één of meerdere langdurige aandoeningen (2020)

WONEN IN NIJMEGEN VOOR SENIOREN

4%
van de 65-plussers zijn ontevreden over hun woning t.o.v. 7% voor heel Nijmegen (2020)

54%
van de 65-plussers woont in een huurwoning (2023)

52%
van de 65-plussers woont alleen t.o.v. 40% voor heel Nijmegen (2023)

OUDERENMISHANDELING IN NIJMEGEN

1550
van de 65-plussers worden ieder jaar slachtoffer van ouderenmishandeling

1 op de 3
van de 65-plussers woont in een huurwoning (2023)

1 op de 10
van de 65-plussers woont alleen t.o.v. 40% voor heel Nijmegen (2023)

INFORMELE ONDERSTEUNING

30%
van de 65-plussers is mantelzorger t.o.v. 20% voor heel Nijmegen (2023)

22%
van de 65-plussers is vrijwilliger t.o.v. 13% voor heel Nijmegen (2023)

GEMEENTELIJKE ONDERSTEUNING

15%
van de 65-plussers maakt gebruik van Wmo ondersteuning t.o.v. 4% voor heel Nijmegen (2024)

16%
van de 65-plussers maakt gebruik van Wmo hulpmiddelen t.o.v. 4% voor heel Nijmegen.

2%
van de 65-plussers heeft 5 of meer gemeentelijke regelingen t.o.v. 5% voor heel Nijmegen.

Welzijn: In 2020 gaf 89% van de 65-plussers aan gelukkig te zijn. Binnen deze groep in Nijmegen ervaart 61% een goede gezondheid, al heeft de helft één of meerdere langdurige aandoeningen. Ondanks deze gezondheidsuitdagingen is 96% van de 65-plussers tevreden met hun woning. Van hen woont 54% in een huurwoning en 52% woont alleen. Op het gebied van ondersteuning maakt 15% gebruik van Wmo-voorzieningen. Daarnaast is 30% actief als mantelzorger en zet 22% zich in als vrijwilliger.

ONZE FOCUS

De gemeente Nijmegen koestert haar senioren en erkent de waardevolle bijdrage die zij hebben geleverd en nog steeds leveren aan onze stad. Het aantal senioren in Nijmegen groeit, en daarmee ook de diversiteit binnen deze groep. Van vitale en actieve senioren tot kwetsbare senioren met complexe zorgbehoeften en ook bijvoorbeeld roze senioren, senioren met een migratieachtergrond, senioren die mantelzorger zijn en senioren met dementie. Nijmegen wil een stad zijn waar Senioren actief kunnen deelnemen en de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Onze focus in deze uitvoeringsagenda is gebaseerd op waardering voor de senioren en het versterken van hun eigen regie en zelfredzaamheid. Deze focus geeft uitvoering aan de volgende ambitie en doelen uit de doelenboom van gemeente Nijmegen:

Ambitie

Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en actief deelnemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.

Doelen

- Inwoners nemen actief deel en dragen bij aan de samenleving
- Inwoners van Nijmegen kijken naar elkaar om in het dagelijks leven.
- De gezondheid van Nijmegenaren wordt bevorderd door en preventieve basisinfrastructuur en een integrale aanpak.
- Inwoners kunnen zelfstandig hun leven leiden en meedoen doordat ze beschikken over voldoende zelfregie, zelfredzaamheid, veerkracht en samenredzaamheid in de vorm van sociale steun. Wanneer het nodig is, ondersteunen wij hen bij het verkrijgen of herwinnen hiervan.

STADSGESPREKKEN

We hebben een stadsgesprek georganiseerd met senioren en professionals uit het sociaal domein om de focus van deze uitvoeringsagenda te bepalen. Hieruit kwamen de volgende belangrijke thema's naar voren:

- **Wonen:** Senioren hebben behoefte aan betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen met voorzieningen op loopafstand. Ze waarderen gemengde woonwijken met meerdere generaties en pleiten voor meer seniorvriendelijke woningbouw.
- **Participatie:** Senioren benadrukken dat ze een waardevolle bijdrage leveren aan de stad en willen graag gehoord en betrokken worden bij besluitvorming. Deze agenda moet volgens hen bijdragen aan een seniorvriendelijk Nijmegen. Ook is het belangrijk om aandacht te hebben voor inclusiviteit, zoals senioren met een migratieachtergrond of een beperking.
- **Mobiliteit en bereikbaarheid:** Senioren hebben behoefte aan openbaar vervoer met haltes op loopafstand en frequente busverbindingen. Daarnaast is aandacht nodig voor veilige stoepen, fietspaden en voldoende parkeergelegenheid.
- **Sociale verbinding:** Ontmoetingsmogelijkheden en gemeenschapsvorming zijn essentieel en werken volgens professionals preventief. Senioren willen meer sociale activiteiten en laagdrempelige ontmoetingsplekken, zoals buurtcentra.
- **Informatievoorziening:** Senioren en professionals benadrukken de behoefte aan duidelijke en toegankelijke informatie, zowel digitaal als via fysieke loketten en wijkbladen.
- **Eigen regie en kracht van senioren:** Het stimuleren van zelfredzaamheid is volgens professionals belangrijk. Senioren hebben een waardevolle bijdrage te leveren en deze potentie moet beter worden benut.
- **Informele ondersteuning:** Informele ondersteuning speelt een steeds grotere rol in de samenleving. Het is belangrijk dat we naar elkaar omkijken en samen op een goede manier ouder worden. Mensen die mantelzorg verlenen of op andere manieren informele hulp bieden, verdienen daarbij zelf ook passende ondersteuning. Tegelijkertijd moet professionele zorg beschikbaar blijven voor de meest kwetsbare senioren, die niet op informele hulp kunnen terugvallen.
- **Versterken van bestaande structuren:** Volgens professionals is er al veel zorg en ondersteuning beschikbaar. In plaats van nieuwe initiatieven te ontwikkelen, is het belangrijk om het bestaande aanbod beter met elkaar te verbinden en zichtbaar te maken voor zowel senioren als professionals.

Focuslijnen

Aan de hand van de stadsgesprekken zijn de volgende 6 focuslijnen opgesteld:

- **Focuslijn 1: Voorbereid ouder worden**
- **Focuslijn 2: Samen ouder worden**
- **Focuslijn 3: Gezond ouder worden**
- **Focuslijn 4: Prettig wonen voor senioren**
- **Focuslijn 5: Mobiliteit voor senioren**
- **Focuslijn 6: Passende ondersteuning**

FINANCIËN

Voor de uitvoering van de activiteiten in deze uitvoeringsagenda zijn geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Dit betekent dat de uitvoering plaatsvindt binnen de bestaande budgettaire kaders van de betrokken beleidsvelden. Er zijn in deze uitvoeringsagenda dan ook geen prioriteiten gesteld. Het is aan de gemeenteraad om, in samenhang met de jaarlijkse begrotingscyclus, te bepalen welke middelen beschikbaar worden gesteld. Daarmee bepaalt de raad ook de prioritering binnen deze agenda.

Voor activiteiten die voortkomen uit de Woonzorgvisie van Nijmegen 2025-2030 en de Uitvoeringsagenda gezondheid 2025-2028 geldt dat deze worden gefinancierd vanuit de respectievelijke beleidskaders en bijbehorende budgetten. Binnen deze kaders worden ook de prioriteiten bepaald.

MONITORING

Monitoring is essentieel om te waarborgen dat de gestelde doelen daadwerkelijk bijdragen aan een inclusieve stad waarin senioren gezond, vitaal en gelukkig oud kunnen worden.
De monitoring wordt door de gemeente zelf uitgevoerd en vindt doorlopend plaats.
De uitvoeringsagenda wordt gemonitord op drie niveaus:

- **Resultaatniveau:** We beoordelen de impact op het welzijn, de zelfstandigheid en de participatie van senioren. We maken gebruik van de burgerpeilingen om het resultaatniveau te bepalen. Helaas kunnen we de GGD Gezondheidsmonitor niet gebruiken, omdat deze eind 2024 is afgenomen en pas in 2028 weer wordt uitgevoerd.
- **Procesniveau:** We meten of de geplande activiteiten daadwerkelijk worden uitgevoerd en of samenwerking effectief is.
- **Inputniveau:** We volgen de ingezette middelen (financieel, personeel en partners) om de activiteiten te realiseren.

EVALUATIE

Hoewel deze agenda loopt tot en met 2027, is ons werk daarmee niet afgerond. De komende jaren blijft het van groot belang om voldoende aandacht te besteden aan de groeiende groep senioren in onze stad. Daarom zullen we in 2027 een evaluatie uitvoeren, waarbij we per focuslijn van de agenda nagaan wat de resultaten zijn, welke doelen zijn behaald en waar bijsturing nodig is.

De activiteiten die voortkomen uit de Woonzorgvisie van Nijmegen 2025-2030 en de Uitvoeringsagenda gezondheid 2025-2028 worden niet vanuit deze uitvoeringsagenda geëvalueerd.

De uitkomsten van deze evaluaties geven inzicht in de effectiviteit van de acties en helpen bij het stellen van prioriteiten voor een eventuele vervolgagenda. In 2027 gaan we opnieuw in gesprek met senioren en andere betrokkenen om gezamenlijk richting te geven aan het vervolg.

VOORTGANG EN RAPPORTAGE

De voortgang rond de focuslijnen wordt gemonitord via bestaande rapportages, zoals de voortgang van de ambities uit de woonzorgvisie en de uitvoeringsagenda gezondheid. Er wordt geen aparte rapportage opgesteld over de uitvoeringsagenda senioren, met uitzondering van de evaluatie die in 2027 wordt uitgevoerd.

Verbinding met andere programma's, opgaven en akkoorden

Deze uitvoeringsagenda hangt samen met veel andere landelijke en lokale programma's, opgaven en akkoorden. Hieronder een overzicht van de belangrijkste programma's, opgaven en akkoorden waar deze agenda mee samenhangt.

LANDELIJK

- Het **Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO**) is een initiatief dat zich richt op het verbeteren van de leefomgeving, ondersteuning en zorg voor senioren, zodat zij langer zelfstandig en prettig kunnen blijven wonen. Het programma stimuleert samenwerkingen tussen gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties om geschikte woningen, passende zorg en ondersteuning in de buurt te realiseren.

- Het **Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)** is een samenwerking tussen gemeenten, zorgverzekeraars en andere partijen om de gezondheid en vitaliteit van inwoners te bevorderen. Het richt zich op preventie, het terugdringen van gezondheidsverschillen en het stimuleren van een gezonde leefstijl.

- Het **Integraal Zorgakkoord (IZA)** is een landelijke overeenkomst tussen de overheid, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en andere stakeholders om de Nederlandse zorg toekomstbestendig te maken. IZA streeft naar kwalitatief goede en betaalbare zorg, afgestemd op de behoeften van de patiënt, met oog voor de uitdagingen zoals vergrijzing en personeelstekorten.

LOKAAL

- De **Omgevingsvisie 2020-2040: Nijmegen Stad in Beweging** schetst een toekomstbestendige stad waarin ruimte is voor groei, duurzaamheid en kwaliteit van leven. Het legt de focus op een goed bereikbare stad met een sterke nadruk op openbaar vervoer, fietsvriendelijkheid en groene ruimtes. De visie stimuleert een dynamische en inclusieve ontwikkeling, met oog voor een gezonde leefomgeving voor alle bewoners. à NIEUWE omgevingsvisie bijna vastgesteld.

- De **Woonzorgvisie van Nijmegen 2025-2030** richt zich op het bieden van passende woonruimte en ondersteuning voor senioren en aandachtsgroepen. Het doel is om meer levensloop-geschikte, geclusterde, en zorggeschikte woningen te creëren en bestaande woningen beter in te zetten voor deze doelgroepen. De visie benadrukt samenwerking met partners en een inclusieve aanpak om doorstroming te bevorderen en een leefbare, toegankelijke stad te realiseren.

- De **Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp** regelt hoe gemeente Nijmegen ondersteuning bieden aan inwoners die hulp nodig hebben bij zelfredzaamheid, participatie of jeugdzorg. Het beschrijft de rechten en plichten van inwoners en gemeenten, zoals het aanvragen van voorzieningen en de criteria voor toekenning. Deze verordening is gebaseerd op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet en waarborgt maatwerkoplossingen voor mensen die dat nodig hebben.

- De **Kadernotitie "Samen werken, samen sterk" van Nijmegen** is een beleidskader gericht op het versterken van de sociale basis in de stad. Het stimuleert samenwerking tussen informele netwerken, professionele zorg en ondersteuning om inclusiviteit en solidariteit te bevorderen. Deze notitie benadrukt dat inwoners elkaar ondersteunen waar mogelijk, zodat schaarse professionele zorg beschikbaar blijft voor degenen die dit het hardst nodig hebben.

- De **Visie op gezondheid 2040** en de **Uitvoeringsagenda Gezondheid 2025-2028** van Nijmegen richten zich op het bevorderen van gezondheid en welzijn voor alle inwoners van de stad. Het beleid legt de nadruk op preventie, vermindering van gezondheidsverschillen en versterking van een gezonde leefomgeving. De uitvoeringsagenda vertaalt deze ambities in concrete aanpakken en samenwerkingen, met een focus op activiteiten die bijdragen aan het verkleinen van gezondheidsverschillen.

- De **beleidsnota "Nimweegs hert veur sport en bewegen" (2022)** richt zich op het bevorderen van sport en beweegactiviteiten in Nijmegen. Het legt de nadruk op toegankelijkheid, diversiteit en het stimuleren van een actieve leefstijl voor alle inwoners. De nota ondersteunt de ontwikkeling van sportinfrastructuur en samenwerking tussen verschillende partijen om sport en bewegen in de stad te versterken.

- Het **Nijmeegs Sportakkoord 2.0** is een samenwerkingsverband tussen verschillende partijen in Nijmegen, gericht op het bevorderen van sport en bewegen in de stad. Het akkoord legt de focus op inclusiviteit, gezondheid, en het versterken van de lokale sportinfrastructuur. Daarnaast wil het akkoord sport bereikbaar maken voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociale situatie.

- De **'Agenda Versnelling Mobiliteitstransitie' en het uitvoeringsprogramma 'Beter op Weg'** zetten in op een snellere mobiliteitstransitie. Met de groei van de stad neemt ook de vraag naar mobiliteit toe. Om de bereikbaarheid te garanderen, wordt ingezet op ruimte-efficiënte vervoers-middelen zoals lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit. Daarnaast blijft de reductie van uitstoot een belangrijk speerpunt.

- Het **BOSS-kader van Nijmegen** staat voor Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten en vormt een strategisch uitgangspunt voor de inrichting van de openbare ruimte. Het richt zich op het creëren van toegankelijke en aantrekkelijke plekken waar inwoners van alle leeftijden en achtergronden kunnen samenkomen, bewegen, spelen en sporten, met als doel een gezonde en sociale stad te bevorderen. Door slimme combinaties van functies en faciliteiten draagt het BOSS-kader bij aan zowel het welzijn van inwoners als de leefbaarheid van wijken.

Voorbereid ouder worden

WAAROM DIT THEMA?

Het proces van ouder worden brengt veranderingen met zich mee op verschillende gebieden, zoals gezondheid, mobiliteit, wonen en sociale contacten. Door tijdig na te denken over deze veranderingen en hierop in te spelen, kunnen senioren de regie over hun eigen leven behouden. Dit bevordert hun welzijn en veerkracht, zelfs als er uitdagingen op hun pad komen.

Bewustwording en informatievoorziening spelen hierin een cruciale rol. Veel senioren zijn zich niet altijd bewust van de mogelijke gevolgen van ouder worden of weten niet welke mogelijkheden er zijn om hen te ondersteunen. Door hen tijdig te informeren over thema's zoals wonen, mobiliteit, zorg, financiën en sociale contacten, kunnen zij weloverwogen keuzes maken die aansluiten bij hun persoonlijke wensen en behoeften. Dit voorkomt onzekerheid en zorgt ervoor dat senioren voorbereid zijn op de toekomst, wat hen helpt langer actief en betrokken te blijven in de samenleving.

Tijdens het ouder worden kunnen de opties om te verplaatsen worden beperkt. Autorijden kan lastiger worden, fietsen kan meer inspanning vergen, en ook het openbaar vervoer kan een uitdaging vormen, vooral voor wie daar weinig ervaring mee heeft. Het is daarom verstandig om op voorhand vertrouwd te raken met verschillende vormen van mobiliteit. Zo blijft er altijd een alternatief beschikbaar, waardoor de kans op sociaal isolement wordt verkleind.

Verbinding met andere programma's, opgaven en akkoorden

Dit thema sluit aan bij de landelijke campagne 'Praat vandaag over mogen', de Woonzorgvisie, het werk van Netwerk Nonna op het gebied van bewustwording en de initiatieven binnen het netwerk Gezond Ouder Worden (GOW). Deze programma's versterken elkaar in het vergroten van bewustwording en het bieden van handvatten om de uitdagingen van het ouder worden aan te pakken.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een toekomstbestendig leven door bewustwording en informatie

We streven naar een samenleving waarin senioren en hun omgeving tijdig stilstaan bij de veranderingen die ouder worden met zich meebrengt. Door hen te voorzien van de juiste kennis en ondersteuning, willen we hen helpen keuzes te maken die bijdragen aan een zelfstandig, gezond en sociaal leven.

- **Vergroten van bewustwording over ouder worden:** We willen dat senioren en hun omgeving vroegtijdig nadenken over de impact van ouder worden op aspecten zoals gezondheid, wonen, zorg en sociale contacten. Dit doen we door ouder worden bespreekbaar te maken via campagnes, lokale bijeenkomsten en betrokken organisaties. We stimuleren toekomstgerichte keuzes en bieden ondersteuning bij het maken van deze keuzes.
- **Toegankelijke en gerichte informatievoorziening:** Ons doel is om senioren en hun naasten van duidelijke, toegankelijke informatie te voorzien over de mogelijkheden op het gebied van wonen, zorg en sociale contacten. We maken gebruik van fysieke en digitale kanalen en hebben extra aandacht voor groepen met een taalachterstand, beperkte digitale vaardigheden of een kwetsbare positie.

In bijlage 1 vindt u de concrete activiteiten voor de doelgroep senioren gericht op de focuslijn voorbereid ouder worden.

Samen oud worden

WAAROM DIT THEMA?

Ontmoeting is essentieel voor senioren, omdat het een belangrijke rol speelt in hun welzijn. Ontmoetingen geven senioren de kans om ervaringen te delen, steun te ontvangen en zich gewaardeerd te voelen binnen een gemeenschap. Het opbouwen en onderhouden van relaties versterkt hun gevoel van eigenwaarde en geeft betekenis aan hun dagelijks leven. Daarnaast bieden ontmoetingen ook praktische voordelen, zoals het uitwisselen van informatie, toegang tot hulpbronnen en het opbouwen van netwerken die van pas kunnen komen bij het omgaan met uitdagingen.

Naast ontmoeting is een sociaal netwerk essentieel om op een prettige manier oud te worden in onze stad. De aanwezigheid van een sociaal netwerk geeft het leven kleur en is de basis van informele ondersteuning. Een sociaal netwerk verkleint de kans op eenzaamheid en zorgt ervoor dat problemen eerder worden gesignaleerd en kunnen worden opgepakt. Het aantal senioren groeit door de vergrijzing van Nijmegen. Een grote groep senioren is vitaal en levert een belangrijke bijdrage als mantelzorger of vrijwilliger. Senioren zijn daarmee een deel van de oplossing.

In Nijmegen vinden we het normaal om voor elkaar te zorgen en hulp te vragen of aan te bieden. Dit begint met kleine alledaagse dingen in het sociale netwerk van familie, vrienden en buren, en breidt zich uit naar informele zorg zoals mantelzorg, lotgenotencontact en vrijwilligerswerk. Professionele zorg wordt pas ingezet als dat echt noodzakelijk is. Het verlagen van drempels om hulp te vragen of aan te bieden en het versterken van sociale netwerken, vooral voor kwetsbare groepen zoals migranten, mensen met dementie, senioren met een beperking of een taalachterstand en de LHBTIQ+ gemeenschap, zijn hierbij cruciaal.

Verbinding met andere programma's, opgaven en akkoorden

Vanuit de Woonzorgvisie wordt er vanuit een vangnetfunctie ingezet op (het ontstaan van) sociale netwerken, hieraan zijn diverse concrete activiteiten verbonden. Daarnaast wordt er ingezet op een intensieve versterking van de sociale basis.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1. **Creëren van ontmoetingsmogelijkheden voor senioren:** We streven naar een stad waarin senioren gemakkelijk toegang hebben tot activiteiten en ontmoetingsplaatsen die sociale interactie bevorderen. Door het ondersteunen van initiatieven en het verbeteren van voorzieningen zorgen we ervoor dat senioren actief betrokken blijven bij het sociale leven in hun buurt en stad.
2. **Versterken en waarderen van mantelzorgers:** We erkennen de onmisbare rol van mantelzorgers en zetten ons in om hen te ondersteunen en te ontlasten. Dit doen we door passende voorzieningen, erkenning en praktische ondersteuning te bieden, zodat zij hun zorgtaken kunnen combineren met hun eigen welzijn.
3. **Bevorderen van solidariteit en sociale netwerken in buurten:** We willen een stad waarin inwoners solidair zijn en elkaar ondersteunen. We investeren in het versterken van sociale netwerken vanuit een vangnetfunctie, met extra aandacht voor mensen en buurten waar deze niet vanzelf ontstaan. Door middel van gerichte ondersteuning en samenwerking met lokale initiatieven versterken we de sociale verbinding en leefbaarheid in wijken, zodat niemand zich buitengesloten hoeft te voelen. Ook gaan we aan de slag met het thema dementievriendelijk Nijmegen.

In bijlage 2 vindt u de concrete activiteiten voor de doelgroep senioren gericht op de focuslijn samen oud worden.

Gezond ouder worden

WAAROM DIT THEMA?

Inzetten op gezond ouder worden is van cruciaal belang, omdat het bijdraagt aan een hogere levenskwaliteit en ervoor zorgt dat senioren zich fitter, gelukkiger en meer verbonden voelen. Gezonde senioren blijven actiever betrokken bij sociale, culturele en maatschappelijke activiteiten, wat niet alleen hun welzijn ten goede komt, maar ook bijdraagt aan een inclusieve en hechte samenleving. Naarmate men ouder wordt, nemen gezondheidsvaardigheden vaak af, beweegt men minder, ervaart men vaker eenzaamheid, neemt het risico op valincidenten toe en verslechtert de algemene gezondheid.

Door te investeren in een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, het stimuleren van gezonde voeding, het vergroten van gezondheidsvaardigheden en het voorkomen van valincidenten, versterken we de zelfredzaamheid van senioren. Dit helpt hen langer zelfstandig te blijven en actief deel te nemen aan het dagelijks leven. Bovendien draagt gezond ouder worden bij aan het voorkomen van ziektes en fysieke beperkingen, wat zorgkosten verlaagt en de druk op de zorg vermindert. Het geeft senioren daarnaast de mogelijkheid om op een zinvolle en actieve manier bij te dragen aan hun eigen leven en aan dat van anderen, wat resulteert in een waardevolle oude dag.

Verbinding met andere programma's, opgaven en akkoorden

Het thema 'gezond ouder worden' wordt opgepakt vanuit de Visie op gezondheid 2040 en de daarbij behorende Uitvoeringsagenda gezondheid 2025-2028.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- **Senioren zich zo lang mogelijk vitaal voelen en blijven meedoen in de samenleving:**
  We zetten ons in om senioren te ondersteunen bij het behoud van een gezonde leefstijl, zodat zij zich vitaal blijven voelen en actief kunnen blijven deelnemen. Door te investeren in beweegprogramma's, gezonde voeding en sociale activiteiten, versterken we hun fysieke en mentale gezondheid. Dit zorgt ervoor dat senioren langer zelfstandig blijven en een actieve bijdrage kunnen leveren.
- **Het risico op kwetsbaarheid bij senioren vermindert of wordt uitgesteld:**
  Met een gerichte aanpak op gezondheidsbevordering willen we kwetsbaarheid bij senioren verminderen en uitstellen. Dit omvat het stimuleren van bewegen, het vergroten van gezondheidsvaardigheden en het voorkomen van valincidenten door middel van valpreventie. Door preventief in te zetten op het versterken van de gezondheid van senioren ondersteunen we hen bij het behouden van hun zelfredzaamheid en verhogen we hun kwaliteit van leven.

In bijlage 3 vindt u de concrete activiteiten voor de doelgroep senioren op het gebied van gezondheid.

Prettig wonen voor senioren

WAAROM DIT THEMA?

Wonen is een basis behoefte en -recht, en het vormt een centraal thema voor senioren, zoals bleek uit het stadsgesprek. De huidige woningkrapte vormt een uitdaging voor het vinden van geschikte woonruimte voor de groeiende groep senioren. Naarmate mensen ouder worden, neemt de behoefte aan woningen die inspelen op zorgbehoeften toe. Een geschikte woning en omgeving kunnen helpen eenzaamheid te verminderen en de druk op zorg te verlagen. Door senioren langer zelfstandig te laten wonen, wordt zowel hun welzijn bevorderd als bespaard op zorgkosten.

Tijdens het stadsgesprek gaven senioren aan behoefte te hebben aan een betaalbaar, duurzaam en seniorvriendelijk huis (levensloopbestendig). Belangrijk zijn ook de nabijheid van voorzieningen en voldoende groen in de omgeving. Senioren blijven meestal graag in hun eigen wijk wonen vanwege hun sociale netwerk. Daarbij gaven ze aan het belangrijk te vinden om niet uitsluitend met andere senioren te wonen, maar juist met diverse generaties samen.

Verbinding met andere programma's, opgaven en akkoorden

Om ervoor te zorgen dat senioren passende woonruimte vinden én eventueel ondersteuning/ zorg kunnen ontvangen is de woonzorgvisie opgesteld. In de Woonzorgvisie beschrijven we onze visie op dit vraagstuk en geven we onze ambities weer. In de bijbehorende uitvoeringsagenda staan de activiteiten waar we de komende jaren aan werken, zodat we onze ambities bereiken. In de Omgevingsvisie is opgenomen dat er een analyse wordt uitgevoerd naar de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen. Daarom maken voorzieningen geen deel uit van deze agenda.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Passende woonruimte voor senioren: een basis voor een fijn en zelfstandig leven

We streven naar een stad waarin senioren toegang hebben tot woonruimtes die aansluiten bij hun levensfase en eventuele ondersteunings- en zorgbehoefte. Een passende woning biedt niet alleen veiligheid en comfort, maar vormt ook de basis voor een goed leven waarin senioren actief kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Levensloopgeschikte, geclusterde, rolstoel-vriendelijke en zorggeschikte woonruimten zijn hierbij essentieel om zelfstandigheid en sociale verbinding te bevorderen.

- **Matchen van woonruimte en doelgroepen:** Om senioren en aandachtsgroepen optimaal te ondersteunen, richten we ons op het effectief matchen van beschikbare woonruimtes met de behoeften van specifieke doelgroepen. Dit doen we o.a. door nieuwbouw van passende woningen, het stimuleren van de doorstroom van senioren op de woningmarkt, het stimuleren van particuliere huiseigenaren om hun woningen levensloopgeschikter te maken, samenwerking met woningcorporaties en zorgorganisaties te intensiveren, en transparante toewijzings-processen te creëren.
- **Stimuleren van woonzorgconcepten en initiatieven:** We moedigen de ontwikkeling van vernieuwende woonzorgconcepten en -initiatieven aan, die inspelen op de veranderende behoeften van senioren. Dit doen we door o.a. ruimte te bieden voor samenwerking, betere informatievoorziening over mogelijkheden en regels, een laagdrempelig gemeentelijk informatiepunt, en het Nijmeegse Woonfonds.

In bijlage 4 vindt u de concrete activiteiten voor de doelgroep senioren op het gebied van wonen.

Mobiliteit voor senioren

WAAROM DIT THEMA?

Mobiliteit is een essentiële voorwaarde voor senioren om actief deel te nemen aan het sociale en openbare leven. Het draagt niet alleen bij aan hun zelfstandigheid, maar heeft ook een positieve invloed op hun fysieke en mentale gezondheid. Beweging, zoals wandelen of fietsen, helpt om spierkracht en balans te behouden. Mobiliteit maakt sociale interactie mogelijk, wat cruciaal is om isolatie te voorkomen.

Tijdens gesprekken met senioren kwamen meerdere mobiliteitskwesties naar voren. Senioren gaven aan dat zij behoefte hebben aan veilige en toegankelijke infrastructuur, zoals stoepen en fietspaden die vrij zijn van obstakels. Goed betaalbaar openbaar vervoer is eveneens belangrijk, met speciale aandacht voor bushaltes op loopafstand, frequentere busverbindingen en behulpzame chauffeurs. Op het gebied van parkeren werd de vraag gesteld naar meer parkeerplekken, mogelijkheden voor kort parkeren, parkeergelegenheid voor mantelzorgers en lagere parkeerkosten bij voorzieningen.

Het huidige parkeerbeleid biedt diverse mogelijkheden voor mensen die minder mobiel zijn en voor mantelzorgers. In wijken met een hoge parkeerdruk wordt betaald parkeren ingevoerd, zodat bewoners hier voordeel van hebben. In deze uitvoeringsagenda worden geen aanvullende parkeermaatregelen opgenomen.

Verbinding met andere programma's, opgaven en akkoorden

Mobiliteit voor senioren sluit aan bij de 'Agenda Versnelling Mobiliteitstransitie' en het uitvoeringsprogramma 'Beter op Weg'. Hierin is vastgelegd dat Nijmegen versneld inzet op een duurzame mobiliteitstransitie. Met de groei van de stad neemt ook de mobiliteitsbehoefte toe. We zorgen ervoor dat Nijmegen goed bereikbaar blijft via alle vervoersmodaliteiten. Daarom stimuleren we ruimte-efficiënte mobiliteit en geven we voorrang aan lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit. Daarnaast werken we actief aan het verminderen van uitstoot binnen de mobiliteitssector.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een toegankelijke stad die mobiliteit voor senioren ondersteunt

We streven naar een stad waarin senioren zich gemakkelijk en veilig kunnen verplaatsen, zodat zij hun zelfstandigheid behouden en actief kunnen blijven deelnemen aan het sociale en openbare leven.

- **Toegankelijke en veilige fiets- en wandelpaden:** Vanuit het handboek toegankelijkheid werken we aan het toegankelijk houden van onze openbare ruimte. Een opgave ligt hier in het beheer. Bij de inzet van de beperkte beschikbare middelen voor het beheer van onze openbare ruimte kunnen we prioriteren rondom voorzieningen en in gebieden waar veel senioren komen. Daarbij hanteren we een basisniveau toegankelijkheid in de wijken, en een plusniveau rondom voorzieningenharten en belangrijke bestemmingen.
- **Voorlichting en ondersteuning bij moderne mobiliteitsoplossingen:** Elektrische fietsen bieden veel mogelijkheden voor senioren, maar brengen ook uitdagingen met zich mee. We organiseren informatiebijeenkomsten om senioren te ondersteunen bij het verantwoord en veilig gebruik van e-bikes.
- **Bereikbaarheid en betaalbaarheid van openbaar vervoer:** We zetten in op nabijheid en betaalbaarheid van openbaar vervoer. Voor sociale minima hebben we een busabonnement waarmee gratis van het Openbaar Vervoer gebruik gemaakt kan worden. Daarnaast helpen OV-ambassadeurs ouderen in de wijken met het ontdekken en gebruiken van het openbaar vervoer.

In bijlage 5 vindt u de concrete activiteiten voor de doelgroep senioren op het gebied van mobiliteit.

Passende gemeentelijke ondersteuning

WAAROM DIT THEMA?

Passende gemeentelijke ondersteuning is van groot belang om senioren in staat te stellen een zelfstandig en kwalitatief goed leven te leiden. De gemeente speelt een cruciale rol in het creëren van een omgeving waarin senioren zich ondersteund voelen en in hun behoeften kunnen voorzien, vooral wanneer zij extra ondersteuning nodig hebben. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet zijn hierbij essentiële instrumenten. De Wmo richt zich op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, zodat senioren zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen met de juiste hulp en voorzieningen.

Tijdens een gesprek met professionals kwam naar voren dat het aanbod van ondersteuning ruim voldoende is. Het is belangrijk in te zetten op een betere afstemming van het ondersteuningsaanbod. Door goed afgestemde ondersteuning kunnen senioren met verschillende ondersteuningsbehoeften optimaal functioneren. Door samen te werken met zorgorganisaties, vrijwilligers en andere lokale initiatieven, kan de gemeente flexibel inspelen op de specifieke behoeften van senioren. Het is belangrijk dat de ondersteuning tijdig en op maat wordt aangeboden, zodat senioren niet onnodig in een kwetsbare situatie komen.

Door de vergrijzing neemt het aantal 65-plussers in Nijmegen naar verwachting toe met 11.000 tegen 2030, wat de vraag naar ondersteuning in de thuissituatie aanzienlijk vergroot. Tegelijkertijd wordt een verdubbeling van het personeelstekort in de zorg verwacht tegen 2032. Om ervoor te zorgen dat iedereen de benodigde ondersteuning en zorg krijgt, wordt het steeds belangrijker dat inwoners elkaar meer helpen, collectieve voorzieningen vaker worden ingezet in plaats van individuele ondersteuning en technologische hulpmiddelen optimaal worden benut.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1. **Toegankelijke ondersteuning:** We streven ernaar dat senioren snel en eenvoudig de juiste ondersteuning krijgen wanneer ze die nodig hebben. Daarom werken we aan een duidelijke en overzichtelijke toegangspoort, waarbij verschillende toegangspunten goed op elkaar zijn afgestemd en waar nodig samenwerken. Daarnaast richten we ons op een efficiënte doorverwijzing naar de juiste ondersteuning.
2. **Versterken van netwerk en samenwerking:** We richten ons op het versterken van de samenwerking tussen de gemeente, zorgverleners, vrijwilligers en lokale initiatieven, zodat een ondersteunend netwerk ontstaat dat senioren helpt bij het behouden van hun zelfstandigheid en sociale contacten. We richten ons voornamelijk op voorliggende ondersteuningsvormen zoals vrijwilligers, maatjes, boodschappenservice etc.

In bijlage 6 vindt u de concrete activiteiten voor de doelgroep senioren gericht op passende gemeentelijke ondersteuning.

Bijlagen

BIJLAGE 1: ACTIVITEITEN VOORBEREID OUDER WORDEN

Activiteit	Doel *Wat willen we bereiken?*	Doelgroep *Op wie is het gericht?*	Betrokken organisaties *Wie zijn er betrokken?*	Wanneer *Wanneer vindt het plaats?*	Leidend beleidsterrein:
Vergroten van bewustwording over ouder worden					
Bewustwordings-campagnes over onder-steunings- en zorgvraag voor elkaar	We zetten in op bewustwordingscampagnes over de ondersteunings- en zorgvraag voor elkaar.	Inwoners	Gemeente Belangen-organisaties Corporaties	2025	Woonzorgvisie 2025 Middelen vanuit de woonzorgvisie.
Netwerk Nonna	Campagne Levenslopers https://www.netwerknonna.nl/nieuws/levenslopers-roept-op-tot-nadenken-hoe-wil-jij-ouder-worden	Inwoners	13 organisaties in de ouderenzorg in Rijk van Nijmegen	Doorlopend	Extern: Netwerk Nonna
Publieksgerichte communicatie en voorlichting aan groepen over het belang van gezond ouder worden	Goed/beter voorbereiden van mensen op het ouder worden. Senioren weten wat ze zelf kunnen doen om kwetsbaarheid uit te stellen en gezond ouder te worden.	Inwoners	GGD en netwerk Gezond Ouder Worden	Tot en met 2028	Gezondheid
Toegankelijke en gerichte informatievoorziening					
Zorgen voor goede, vindbare en begrijpelijke gezondheidsinformatie van de gemeente en partnerorganisaties	Senioren met een lage sociaal economische positie (SEP) kunnen makkelijker keuzes maken t.a.v. eigen gezondheid.	Inwoners	Senioren (via netwerk100), GGD en zorg-, welzijns- en sportorganisaties	2024 en 2025	Gezondheid
Extra inzet op het ontwikkelen van digitale (gezondheids) vaardigheden	Senioren met een lage SEP ontwikkelen digitale vaardigheden i.v.m. zelfredzaamheid. Senioren vinden bestaand aanbod beter en benutten dit.	Inwoners	GGD	2023 tot en met 2026	Gezondheid
Campagne Sterker Ouderenwerk	We willen bereiken dat senioren weten waar zij terecht kunnen met hun vragen rondom het ouder worden. Om meer bekendheid te geven aan Sterker Ouderenwerk en hun advies en informatierol, wordt in Q3 2025 een campagne gehouden.	Inwoners	Gemeente Sterker Ouderenwerk	2025 afhankelijk van resultaat jaarlijkse herhaling	Welzijn
Campagne Mantelzorg Nijmegen	We willen bereiken dat mantelzorgers weten waar zij terecht kunnen met hun vragen rondom mantelzorg. Om meer bekendheid te geven aan Mantelzorg Nijmegen en hun advies en informatierol, wordt in Q3 2025 een campagne gehouden.	Mantelzorgers	Gemeente Mantelzorg Nijmegen	2025 afhankelijk van resultaat jaarlijkse herhaling	Welzijn
Toegankelijke informatie door middel van fysieke plekken in de wijk (stips)	We willen dat senioren informatie kunnen verkrijgen via fysieke locaties in de wijk.	Inwoners	Bindkracht10	Doorlopend	Welzijn

BIJLAGE 2: ACTIVITEITEN SAMEN OUD WORDEN

Activiteit	**Doel** *Wat willen we bereiken?*	**Doelgroep** *Op wie is het gericht?*	**Betrokken organisaties** *Wie zijn er betrokken?*	**Wanneer** *Wanneer vindt het plaats?*	**Leidend beleidsterrein:**
Creëren van ontmoetingsmogelijkheden voor senioren					
BOSS Kader – ruimte voor bewegen en ontmoeting voor Senioren	Realiseren van groene sociale knooppunten met aanbod voor bewoners uit de wijk van 0- 99 jaar. In 2025 doen we onderzoek naar behoefte van senioren bij wijkaanpak BOSS in Hatert.	Inwoners	Gemeente, GGD.	2025	Gezondheid
Versteviginge van bestaande ontmoet-structuren senioren	Alcoholmatiging bij senioren; Link maken met eenzaamheid, valpreventie, medicatiegebruik, ondervoeding en positieve gezondheid.	Inwoners	Bindkracht 10 en Sterker	Vanaf 2024 - doorlopend	Welzijn
Afspraken bij woon-zorgprojecten over ontmoetingsruimte	Vroegtijdig signaleren van ondervoeding bij Nijmeegse senioren (70+); Link maken met valpreventie, medicatiegebruik, overmatig alcoholgebruik en positieve gezondheid.	Inwoners	Gemeente Corporaties Ontwikkelaars Zorgpartijen Welzijnsorganisaties	2025	Woonzorgvisie
Versterken en waarderen van mantelzorgers					
Uitvoeringsagenda Mantelzorg en respijtzorg	Naar aanleiding van de evaluatie naar het mantelzorgbeleid in 2024, gaan we in 2025 een uitvoeringsagenda Mantelzorg en Respijtzorg opstellen. In deze agenda gaan we uitvoering geven aan de aanbevelingen. De doelgroep senioren en respijtzorg zal hierin expliciet meegenomen worden.	Mantelzorgers	Gemeente Sterker Sociaal Werk	2025	Welzijn
Respijtzorg – kortdurend verblijf	In 2025 wordt kortdurend verblijf opnieuw regionaal ingekocht. Er wordt gekeken hoe kortdurend verblijf aantrekkelijker gemaakt kan worden, zodat de tevredenheid en gebruik stijgt.	Inwoners	Gemeente Zorgaanbieders	2025	Welzijn, WMO
Informatie rondom mantelzorg en wonen	We informeren Mantelzorg Nijmegen van Sterker Sociaal Werk, de STIPS en andere sleutelorganisaties zoals huisartsen actief over de mogelijkheden in Nijmegen om mantelzorg en wonen makkelijker te combineren.	Mantelzorgers	Gemeente	2026	Welzijn en Woonzorgvisie
Eenvoudige regels voor mantelzorg en wonen	We zetten ons op regionaal en rijksniveau in voor het versoepelen van regels om op één adres met meer huishoudens te wonen en communiceren daarover. We onderzoeken hoe we het makkelijker kunnen maken dat mantelzorgers (tijdelijk) inwonen bij de mantelzorgontvanger of andersom (bijv. het effect op toeslagen).	Mantelzorgers	Gemeente	2025	Woonzorgvisie
Overzicht bestaande mogelijkheden mantel-zorg en wonen	We maken een overzicht van de bestaande mogelijkheden in Nijmegen op het gebied van mantelzorg en wonen.	Mantelzorgers	Gemeente	2025	Woonzorgvisie

Activiteit	Doel *Wat willen we bereiken?*	Doelgroep *Op wie is het gericht?*	Betrokken organisaties *Wie zijn er betrokken?*	Wanneer *Wanneer vindt het plaats?*	Leidend beleidsterrein:
Bevorderen van solidariteit en sociale netwerken in buurten.					
Gemeenschapsvorming en wonen	We zien kansen bij de inrichting van gemeenschapsvorming en bij ontwikkeling van nieuwbouw. We maken procesafspraken over de wijze waarop doelgroepen worden betrokken bij gemeenschapsvorming en bewaken de betrokkenheid van de doelgroepen in de participatie trajecten bij nieuwe ontwikkelingen.	Inwoners	Gemeente (Toekomstig) bewoners	2026	Woonzorgvisie
Voorzorgcirkels stimuleren	We willen voorzorgcirkels stimuleren zodat mensen een beroep kunnen doen op elkaar. Dit betekent hulp geven, maar ook vragen aan een ander. Een Voorzorgcirkel staat open voor mensen van alle leeftijden die willen bijdragen aan een groep mensen die naar elkaar omkijkt.	Inwoners	Sterker	Doorlopend	Welzijn
Project Dementie-vriendelijk Nijmegen vanuit netwerk Gezond Ouder Worden	We willen dat inwoners met dementie zolang mogelijk op een goede manier ‘zelfstandig’ thuis kunnen wonen doordat ze worden begrepen en deel kunnen blijven nemen aan activiteiten die door sociale verbanden georganiseerd worden, zoals verenigingen, whatsappgroep in een buurt, tennisclub, koren, wijkhelden etc.	Inwoners	Doelgroeppanel netwerk100, Afdeling Rijk van Nijmegen van Alzheimer Nederland, ZZG Zorggroep, Sterker en gemeente	2025 tot en met 2028	Welzijn

BIJLAGE 3: ACTIVITEITEN GEZOND OUDER WORDEN

Activiteit	Doel *Wat willen we bereiken?*	Doelgroep *Op wie is het gericht?*	Betrokken organisaties *Wie zijn er betrokken?*	Wanneer *Wanneer vindt het plaats?*	Leidend beleidsterrein:
Senioren zich zo lang mogelijk vitaal voelen en blijven meedoen in de samenleving					
Netwerk Gezond Ouder Worden	Preventie infrastructuur senioren versterken (artikel 5a); Signalen en uitwerken van ontwikkelingen en thema's die in Nijmegen van belang zijn rondom senioren en preventie.	Inwoners en professionals	Netwerk Gezond Ouder Worden bestaat uit: senioren (via netwerk 100), GGD en zorg- welzijns- en sportorganisaties	Tot en met 2028	Gezondheid en Welzijn
Inzet buurtsportcoach voor sport- en beweeg-aanbod senioren	Uitbreiden en vernieuwen sport- en beweegaanbod senioren , zodat senioren blijven bewegen.	Inwoners	Sportbedrijf	Doorlopend	Sport
We vragen aan welzijns- en zorgaanbieders om aandacht te hebben voor positieve gezondheid bij de inrichting van dag-besteding voor senioren	Gezondere leefstijl van senioren op het gebied van voeding, beweging, zingeving en omgaan met gevoelens van eenzaamheid.	Inwoners	Welzijns- en zorg-aanbieders	Tot en met 2028	Gezondheid en Welzijn
Het risico op kwetsbaarheid bij senioren vermindert of wordt uitgesteld					
Terugwinnen van vertrou-wen in de informatie en hulp van de gemeente en partner-organisaties	Senioren met een lage SEP hebben meer vertrouwen in de gemeente en partnerorganisaties en ervaren meer nabijheid.	Inwoners	Gemeente, GGD, zorg-, welzijns- en sport-organisaties	2024 en 2025	Gezondheid
Samenwerking met verenigingen om een structureel sport en beweegaanbod voor kwetsbare volwassenen en senioren te maken	Ontwikkelen sport- en beweegaanbod voor kwetsbare volwassenen en senioren, zodat zij kunnen blijven sporten/bewegen.	Inwoners	Gemeente, GGD, zorg-, welzijns- en sport-organisaties	2025	Sport
Een tegen eenzaamheid	Verminderen van eenzaamheid; verbeteren mentale weerbaarheid en mentale gezondheid senioren.	Inwoners	Bindkracht10, Sterker	2026	Welzijn
Trainen professionals t.a.v. signaleren ondervoeding bij senioren	Vroegtijdig signaleren van ondervoeding bij Nijmeegse senioren (70+); Link maken met valpreventie, medicatiegebruik, overmatig alcoholgebruik en positieve gezondheid.	Inwoners en professionals	Zorg-, welzijns- en sportorganisaties	2025	Gezondheid

Activiteit	**Doel** *Wat willen we bereiken?*	**Doelgroep** *Op wie is het gericht?*	**Betrokken organisaties** *Wie zijn er betrokken?*	**Wanneer** *Wanneer vindt het plaats?*	**Leidend beleidsterrein:**
We dragen actief bij en geven uitvoering aan de ketenaanpak val-preventie in de regio Rijk van Nijmegen	Vroegtijdig signaleren van het risico op vallen bij Nijmeegse senioren; Kwetsbare senioren krijgen een valanalyse en we organiseren valtrainingen voor senioren.	Inwoners	GGD en zorg-, welzijns- en sportorganisaties	2023 tot en met 2026	Gezondheid en Welzijn
Onderzoek effectiviteit van een integrale aanpak valpreventie bij thuis-wonende senioren in Nijmegen	Kennis verzamelen over de implementatie en effectiviteit van de integrale aanpak valpreventie, en hoe deze aanpak verder ontwikkeld en versterkt kan worden.	Inwoners (lage SEP en migranten) en professionals	GGD en Amphi	2024 tot en met 2028	Gezondheid
Trainen professionals t.a.v. signaleren en bespreekbaar maken overmatig alcoholgebruik bij senioren	Alcoholmatiging bij senioren; Link maken met eenzaamheid, valpreventie, medicatiegebruik, ondervoeding en positieve gezondheid.	Inwoners en professionals	Zorg-, welzijns- en sportorganisaties	2023 tot en met 2025	Gezondheid

BIJLAGE 4: ACTIVITEITEN WONEN VOOR SENIOREN

Activiteit	Doel *Wat willen we bereiken?*	Betrokken organisaties *Wie zijn er betrokken?*	Wanneer *Wanneer vindt het plaats?*	Leidend beleidsterrein:
Senioren zich zo lang mogelijk vitaal voelen en blijven meedoen in de samenleving				
Meerjarige prestatie-afspraken corporaties	Concrete afspraken over: - Het aantal toe te voegen rolstoel-, levensloopgeschikt(ere)-, geclusterde en zorggeschikte woningen; - Het labelen van sociale huurwoningen (onder andere levensloopgeschikt, geclusterd en rolstoel-geschikt) zodat woningen ook na een verhuizing bij voorrang beschikbaar blijven voor de beoogde doelgroepen; - Bij woonzorgprojecten maken we aan de voorkant afspraken met partners (zorgpartijen, huisartsen, welzijnsorganisaties, ontwikkelaars en woningbouwcorporaties); - Methoden voor corporaties om doorstroming van eigen huurders (senioren) te stimuleren, bv. door huurmatiging; - We onderzoeken op welke onderdelen zorgpartijen bij het opstellen van prestatieafspraken betrokken kunnen worden om toekomstbestendige wonen (met ondersteuning/zorg) te ontwikkelen.	Gemeente, Corporaties Huurdersverenigingen	2025 voor 2026 tot en met 2030	Woonzorgvisie
Toevoegen/verbeteren van woningen voor senioren	Met woningcorporaties gericht op senioren (Habion, Woonzorg Nederland) maken we afspraken over toevoegen/verbeteren van woningen in Nijmegen.	Gemeente, Habion, Woonzorg Nederland	2026	Woonzorgvisie
Handreiking 'Wonen en Zorg'	We ontwikkelen een handreiking 'Wonen en Zorg' waarin we uitgangspunten opnemen voor toekomstige nieuwbouw- en transformatieprojecten.	Gemeente	2025	Woonzorgvisie
Woonruimteopgave van wonen en zorg	We programmeren per stadsdeel proactief in ruimtelijke ontwikkelingen de woonruimteopgave van wonen en zorg. - Het wenselijk is om kleinschalige, geclusterde woonvormen voor senioren in de wijk toe te voegen; - Het wenselijk is om grotere geclusterde woonvormen voor senioren en/of aandachtsgroepen met een mix van bewoners toe te voegen; - In de grote gebiedsontwikkelingen en nieuwbouw/transformatieprojecten onderzoeken we of we woonplekken voor aandachtsgroepen en senioren kunnen toevoegen. Concreet gaat dit over o.a. Winkelsteeg, Neerbosch-Oost, Spoorbuurt, Stationsdistrict/Centrum.	Gemeente	2025	Woonzorgvisie
Doorstroming van senioren	We zetten in op verschillende maatregelen (bijv. verhuiscoach van Sterker, huurgewenning of praktische ondersteuning) om de doorstroming van senioren op de woningmarkt te verbeteren.	Gemeente, Corporaties, RTC	2025-2030	Woonzorgvisie

Activiteit	Doel *Wat willen we bereiken?*	Betrokken organisaties *Wie zijn er betrokken?*	Wanneer *Wanneer vindt het plaats?*	Leidend beleidsterrein:
Senioren zich zo lang mogelijk vitaal voelen en blijven meedoen in de samenleving				
Scan gemeentelijke vastgoed	Ieder jaar maken we een scan van (gemeentelijk) vastgoed dat leeg staat of leegkomt. Met zorgpartijen gaan we in gesprek over inzet van vrijkomend zorgvastgoed voor de brede, sociale huisvestingsopgave. We beoordelen of het interessant is om vastgoed aan te passen voor (tijdelijke) huisvesting van aandachtsgroepen of senioren.	Gemeente, Zorgpartijen	Doorlopend	Woonzorgvisie
Informatiepunt woon- en zorgvragen	Er is een laagdrempelig gemeentelijk informatiepunt waar inwoners met woonzorgvragen worden geholpen. Dit informatiepunt houdt rekening met inwoners die bijvoorbeeld laaggeletterd zijn of een migratieachtergrond hebben.	Gemeente	Opzet 2025	Woonzorgvisie
Duidelijke regels op het gebied van wonen en zorg	We willen de vindbaarheid en duidelijkheid over de regels voor initiatieven op het gebied van wonen en zorg verbeteren. Daarom verbeteren we de informatievoorziening op de website van de gemeente Nijmegen voor dit onderwerp.	Gemeente	2025	Woonzorgvisie
Het inzetten van verhuisadvies en vrijwillige verhuismaatjes	We willen senioren ondersteunen bij het zoeken naar een woning en/of het organiseren van een verhuizing door middel van verhuisadvies en vrijwillige verhuismatjes.	Sterker	Doorlopend	Welzijn

BIJLAGE 5: ACTIVITEITEN MOBILITEIT VOOR SENIOREN

Activiteit	**Doel** *Wat willen we bereiken?*	**Doelgroep** *Op wie is het gericht?*	**Betrokken organisaties** *Wie zijn er betrokken?*	**Wanneer** *Wanneer vindt het plaats?*	**Leidend beleidsterrein:**
Toegankelijke en veilige fiets- en wandelpaden					
Onderzoek naar senior-vriendelijke looproutes in wijken waar veel senioren wonen	Verkennen van de mogelijkheden voor het inrichten van senior-vriendelijke looproutes met koele verblijfsplekken in stadsdelen waar veel senioren wonen en gezondheidsachterstanden groter zijn.	Inwoners	Gemeente, GGD, senioren organisaties netwerk100 (doelgroep)	2023 tot en met 2025	Gezondheid
Handboek Nijmegen toegankelijkheid	Handboek Nijmegen toegankelijkheid krijgt een actualisatie. Hierin is ook aandacht voor senioren.	Inwoners	Gemeente	2025	Mobiliteit
Bereikbaarheid en betaalbaarheid van openbaar vervoer					
Busvoordeelabonnement	De betaalbaarheid van het OV vergroten	Inwoners met een laag inkomen	Breng, Gemeente	Doorlopend	Werk en Inkomen, Stadsontwikkeling
OV-ambassadeurs	OV-ambassadeurs helpen senioren in de wijken met het ontdekken en gebruiken van het openbaar vervoer.	Inwoners	Gemeente	Doorlopend	Mobiliteit
Lobby provincie en vervoerder	We blijven ons inzetten richting provincie en vervoerder voor goed openbaar vervoer in de wijken.	Inwoners	Gemeente, Breng en Provincie	Doorlopend	Mobiliteit
Voorlichting en ondersteuning bij moderne mobiliteitsoplossingen					
Voorlichting over gebruik e-bikes	We organiseren informatiebijeenkomsten om senioren te ondersteunen bij het veilig gebruik van e-bikes.	Inwoners	Gemeente	Doorlopend	Mobiliteit

BIJLAGE 6: ACTIVITEITEN PASSENDE GEMEENTELIJKE ONDERSTEUNING

Activiteit	Doel *Wat willen we bereiken?*	Doelgroep *Op wie is het gericht?*	Betrokken organisaties *Wie zijn er betrokken?*	Wanneer *Wanneer vindt het plaats?*	Leidend beleidsterrein:
Toegankelijke ondersteuning					
Seniorenmishandeling	De GGD (Veilig thuis) voert activiteiten uit, uit het activiteitenplan 'Seniorenmishandeling', met als doel voorkomen van senioren-mishandeling.	Inwoners en professionals	GGD, Veilig thuis	Doorlopend	Volwassenen
Toegang tot Wmo ondersteuning	Ondersteuning is beschikbaar en betaalbaar voor inwoners, dus ook senioren, die dit nodig hebben. We zetten sturings-mogelijkheden in om de wachttijd te verminderen.	Wmo-consulenten	IZ&L	Doorlopend	Volwassenen
Versterken van netwerk en samenwerking.					
Samenwerkingsverband sociale basis	Met partners en inwoners de sociale basis inrichten en verder versterken. Het gaat om (meer) gebiedsgericht werken op de schaal die inwoners herkennen en waar ze zich eigenaar voelen, en om van individuele voorzieningen naar collectieve oplossingen te komen met daarin een belangrijke rol voor inwoners zelf.	Inwoners en partners in de sociale basis	o.a. Bindkracht10, Sterker, GGD, Lindenberg, Buurt-teams, gemeente	Doorlopend	Sociale basis
Aansluiten bij regio ontwikkelingen senioren via het netwerk Nijmegen op één lijn (NOEL) i.h.k.v. IZA	Gezamenlijk oppakken regiovraagstukken senioren, zoals dementie-vriendelijke regio, valpreventie en het gebruik van domotica bij ouder worden; Versterken samenwerkings-afspraken huisartsen & partners sociaal domein rondom senioren.	Inwoners en professionals	Zorgverzekeraar VGZ en seniorenorganisaties (zoals thuiszorg, huisartsenzorg en seniorenwerk)	2023 tot en met 2026	Welzijn
Sociaal arrangeren	We willen dat senioren met geheugenklachten en kwetsbaarheden op meerdere leefgebieden zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Om dit te bereiken zetten we in overleg met de huisarts of wijk-verpleegkundige een 'sociaal arrangeur' in.	Inwoners	Sterker	2025, 2026 afhankelijk van de financiering vanuit het Rijk.	Welzijn